

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z powództwa P. P.
przeciwko P. P.1 i R. R. prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki
cywilnej w N. pod nazwą B. Spółka Cywilna R. R., P. P.
o ustalenie wypadku przy pracy, sporządzenie i wydanie protokołu ustalenia
okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 6
grudnia 2023 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu
z dnia 23 stycznia 2023 r., sygn. akt V Pa 115/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od skarżących na rzecz powoda kwoty po 240 zł
(dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

[mc]

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Opolu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
wyrokiem z 26 stycznia 2023 r., V Pa 115/22, oddalił apelację pozwanych P.P.1 i
R.R. prowadzących działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej w N. pod
nazwą B. Spółka Cywilna R.R., P.P.1 od wyroku Sądu Rejonowego w Opolu z 7
października 2022 r., IV P 3/22, ustalającego, że zdarzenie z dnia 24 listopada
2020 r. z udziałem powoda P.P., mające miejsce przy ul. [...] w N., stanowi

wypadek przy pracy; nakazującego pozwanym wydać powodowi protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy, do którego doszło w dniu 24 listopada 2020 r. oraz oddalającego powództwo w pozostałym zakresie.

Pozwani zaskarżyli powyższy wyrok skargą kasacyjną w całości. Wnieśli o przyjęcie skargi kasacyjnej wskazując, że jest ona oczywiście uzasadniona w związku z „naruszeniem prawa materialnego pozostającym w związku z wynikiem sprawy”. W ocenie skarżących stanowisko Sądu drugiej instancji stoi w opozycji do definicji zawartej w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy wypadkowej, bardzo bogatemu orzecznictwu sądowemu a także poglądom doktryny. Sąd wbrew definicji wypadku przy pracy uznał, że powód uległ zdarzeniu, które pozostawało w związku z pracą przyjmując jako kryterium decydujące okoliczność, że zdarzenie miało miejsce na terenie zakładu pracy (element przestrzenny) a nadto, nie zważając na to, że w ujęciu czasowym zdarzenie nastąpiło po zakończeniu stosunku pracy, w chwili kiedy pracownik zerwał związek z pracą, co sam przyznał, i rozpoczął drogę powrotną do domu przy pomocy swojego środka lokomocji, tj. roweru. W tym stanie rzeczy Sąd obciążył całym ryzykiem pobytu pracownika na terenie zakładu udającego się do domu, który nie pozostawał już w dyspozycji pracodawcy, co w ocenie skarżących jest sprzeczne z istotą pojęcia wypadku przy pracy.

Wnieśli o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje

postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Powołując się na przesłankę przedsądu, jaką jest jej oczywista zasadność, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że

przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżący nie wykazali istnienia powołanej przesłanki przedsądu. Stawiając tezę o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie przedstawili jakiegokolwiek wyводу jurydycznego potwierdzającego prawdziwość tej tezy, a nawet nie wskazali przepisów prawa materialnego lub procesowego, w których to kwalifikowanym naruszeniu upatrują przedmiotowej przesłanki przedsądu. Argumentów za jej istnieniem należałoby zatem poszukiwać w innych elementach konstrukcyjnych skargi, tj. w podstawie kasacyjnych i ich uzasadnieniu. Nie jest to jednak rolą Sądu Najwyższego na etapie badania okoliczności przemawiających za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Jedyny zarzut postawiony w skardze kasacyjnej to zarzut naruszenia art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 2189 ze zm.). W przepisie tym zdarzenia będące wypadkiem przy pracy zostały zdefiniowane przy pomocy czterech elementów: 1) nagłości, 2) przyczyny zewnętrznej, 3) związku z pracą oraz 4) skutku w postaci urazu lub śmierci pracownika. Zatem związek miejscowy i czasowy wypadku z pracą sprowadza się do ustalenia, że zdarzenie wystąpiło w czasie pracy w znaczeniu prawnym, bądź w miejscu zakreślonym strefą zagrożenia stwarzanego przez pracę, przez powiązanie doznania uszczerbku na zdrowiu z faktem wykonywania przez pracownika określonych czynności (uchwała Sądu Najwyższego z 7 lutego 2013 r., III UZP 6/12, OSNP 2013 nr 13-14, poz. 158; oraz wyroki z 23 września 2014 r., II UK 558/13, OSNP 2016 nr 2, poz. 24 i z 26 września 2017 r., II UK 422/16, LEX nr

2397607). W judykaturze łączy się przyczyny doznanego uszczerbku na zdrowiu albo śmierci pracownika z wykonywaniem czynności zmierzających do realizacji zadań pracodawcy, do których pracownik zobowiązał się w umowie o pracę lub będących przedmiotem polecenia przełożonych albo nawet podjętych samorzutnie w interesie pracodawcy (wyroki Sądu Najwyższego z 7 sierpnia 1997 r., II UKN 245/97, OSNAPiUS 1998 nr 12, poz. 370 i z 14 września 2000 r., II UKN 708/99, OSNAPiUS 2002 nr 6, poz. 145). Niewątpliwie zdarzenie będące przedmiotem niniejszej sprawy - zgodnie z ustaleniami faktycznymi - pozostaje w normatywnym związku z pracą, skoro doszło do niego w miejscu przeznaczonym na świadczenie pracy (na terenie zakładu pracy) oraz bezpośrednio po realizacji przez poszkodowanego obowiązków pracowniczych. Zgodnie z poglądami judykatury, związek z pracą nie ma charakteru absolutnego i może zostać zerwany, gdy pracownik w przeznaczonym na pracę czasie i miejscu wykonuje czynności tak bezpośrednio jak i pośrednio niezwiązane z realizacją jego obowiązków pracowniczych i czyni to dla celów prywatnych (uchwała Sądu Najwyższego z 7 lutego 2013 r., III UZP 6/12, OSNP 2013 nr 13-14, poz. 158 oraz wyroki z 7 sierpnia 1997 r., II UKN 245/97, OSNAPiUS 1998 nr 12, poz. 370; z 23 kwietnia 1999 r., II UKN 605/98, OSNAPiUS 2000 nr 16, poz. 621; z 11 sierpnia 1994 r., II PRN 1/94, OSNAPiUS 1995 nr 3, poz. 34, z 20 czerwca 2011 r., I UK 335/10, LEX nr 1043982 i postanowienie z 3 lutego 2014 r., I PK 245/13, LEX nr 1646082). Ponadto w skardze zabrakło proceduralnych zarzutów kasacyjnych, co sprawiało, że miarodajne były ustalenia faktyczne oraz ocena prawna dokonana przez Sąd Okręgowy. Celem procedury kasacyjnej nie jest uzupełnianie materiału dowodowego ani jego ponowna ocena, które usuwają się spod rozpoznania kasacyjnego w rozumieniu art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.

Z przytoczonych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, zaś o kosztach orzekając na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

[a!]

